

In zak en as

Voorganger: Ds. Heleen Weimar
Regenboogkerk Hilversum

Schriftlezing Oude Testament: Joël 2: 12-14

Schriftlezing Evangelie: Mattheüs 6: 1-4 en 16-18

Overweging

Als je zegt dat iemand in zak en as zit, dan is dat een uitdrukking voor: verdriet hebben. In Israël was het een gebruik om je kleren te scheuren als er iemand overleden was. Dan was je gekleed als in een oude zak. Joden doen het tot op de dag van vandaag: een scheurtje maken in een kledingstuk in de periode van rouw, het *sjiwwwe zitten*. Het laat zien aan de buitenkant wat er binnen in je aan de hand is: je bent verscheurd door verdriet, hartverscheurend is het verlies, er loopt een scheur door je leven.

De as of het stof dat mensen over zich heen strooiden in bijbelse tijden, staat voor de kwetsbaarheid en eindigheid van ieder mensenleven. God heeft ons mensen gemaakt, geboetseerd, uit het stof van de aarde. We mogen leven door de levensadem die we ingeblazen krijgen. Maar uiteindelijk houdt dat leven op en eindigen we als het stof der aarde of als as. Het stof of de as laat aan de buitenkant zien wat wij in wezen zijn: kwetsbare, eindige, feilbare mensen.

In de veertigdagentijd die vandaag begint nemen we tijd voor ons verdriet over de kwetsbaarheid van mensenlevens. Mensen, volwassenen en kinderen, worden bedreigd, ten dode toe, omdat ze ziek worden of honger lijden, of kou, omdat er oorlog is of onderdrukking, omdat er chaos is en haat, omdat er aanslagen worden gepleegd, omdat de opwarming van de aarde met natuurrampen gepaard gaat.

We nemen de tijd om stil te staan bij onze kwetsbaarheid, maar ook bij onze feilbaarheid: het feit dat we niet volmaakt zijn, maar fouten maken, tekort schieten, anderen onrecht aandoen, te weinig goed doen. Verdriet krijgt dan de kleur van spijt, rouw wordt dan berouw.

En we denken in deze vastentijd aan Jezus, die heel dit kwetsbare, eindige, feilbare mensenleven met ons gedeeld heeft. We denken aan hoe hij daarmee omging, met die kwetsbaarheid en feilbaarheid, en aan hoe hij met óns omging.

In zak en as zitten, dat moet je niet doen om indruk te maken op de buitenwereld, zegt Jezus. Het gaat om je binnenwereld. In zak en as zitten moet een uiting zijn, een expressie, van wat er omgaat in je hart aan verdriet en aan berouw.

De profeet Joël zegt het zo:

Niet je kleren moet je scheuren, maar je hart.
Keer terug tot de Heer, jullie God,
want God is genadig en liefdevol,
geduldig en trouw,
en tot vergeving bereid.

Laten we hopen op Gods barmhartigheid en geïnspireerd door deze barmhartigheid beginnen aan de veertig dagen. Amen.